

Sag C-71/21**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

4. februar 2021

Forelæggende ret:

Sofiyski gradski sad (Bulgarien)

Afgørelse af:

4. februar 2021

Eftersøgt:

KT

Anklagemyndighed:

Sofiyska gradska prokuratura

Hovedsagens genstand

Hovedsagen blev indledt ved en anmodning om fuldbyrdelse af en arrestordre udstedt på grundlag af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge.

Den præjudicielle forelæggelses genstand og retsgrundlag

Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1, stk. 2 og 3, i aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge, artikel 21, stk. 1, og artikel 67, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og artikel 6 og artikel 45, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Den angår en sag, hvor en medlemsstat i forbindelse med en anmodning om fuldbyrdelse af en arrestordre udstedt på grundlag af denne aftale har afvist at overgive den eftersøgte person, og denne person herefter er flyttet til en anden

medlemsstat, som herpå har modtaget en ny arrestordre med henblik på retsforfølgning mod denne person. Den forelæggende ret anmoder om, at den præjudicielle forelæggelse undergives den hasteprocedure, der er fastsat i artikel 107 i Domstolens procesreglement.

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Giver bestemmelserne i artikel 1, stk. 2 og 3, i aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge mulighed for at udstede en ny arrestordre med henblik på retsforfølgning mod en person, som en medlemsstat i Den Europæiske Union har afvist at overgive på grundlag af aftalens artikel 1, stk. 3, sammenholdt med artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder?
- 2) Giver bestemmelserne i artikel 1, stk. 3, i aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge samt artikel 21, stk. 1, og artikel 67, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og artikel 6 og artikel 45, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder mulighed for, at en medlemsstat, som har modtaget en arrestordre, træffer fornyet afgørelse i en sag, hvor en anden medlemsstat har afvist at overgive den samme person med henblik på retsforfølgning i den samme sag, efter at den eftersøgte har gjort brug af sin ret til fri bevægelse og er flyttet fra den stat, hvor anmodningen om udlevering blev afvist, til den stat, som har modtaget den nye arrestordre?

Anførte EU-retlige forskrifter og retspraksis

Artikel 1, stk. 2 og 3, i aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge

Artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union

Artikel 21, stk. 1, og artikel 67, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Artikel 6 og artikel 45, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

Domstolens dom af 2. april 2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262

Domstolens dom af 25. juli 2018, AY (Arrestordre – vidne), C-268/17, EU:C:2018:602

Anførte nationale retsforskrifter

Artikel 4, stk. 1, i Zakon za ekstraditsiata i evropeyskata zapoved za arest (lov om udlevering og om den europæiske arrestordre)

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

- 1 Den sag, der verserer for den forelæggende ret, blev indledt ved en anmodning fra Sofiyska gradska prokuratura (anklagemyndigheden i Sofia by, Bulgarien) om fuldbyrdelse af en arrestordre mod KT, som har bulgarsk og amerikansk statsborgerskab. Den førnævnte arrestordre blev udstedt den 12. marts 2020 af den regionale anklagemyndighed i Hordaland (Norge) (herefter »arrestordren af 12. marts 2020«). Ved denne arrestordre blev der anmodet om overgivelse af KT med henblik på retsforfølgning i en straffesag for i flere tilfælde at have begået svig til skade for det norske socialsikringssystem. Ud over KT og andre personer var også hans tidligere partner, en norsk statsborger, tiltalt i denne sag. KT og hans partner har levet sammen i et ægteskabslignende forhold, og de har to børn, som blev født, mens de levede sammen.
- 2 I den førnævnte straffesag i Norge blev der udstedt en arrestordre mod KT. Den 26. juli 2018 blev eftersøgningen af ham udsendt i Schengen-informationssystemet. I juli 2019 blev anklageskriftet indgivet ved retten i første instans i Bergen (Norge). Uden at KT var til stede, afsagde retten dom over nogle af de øvrige tiltalte, herunder hans tidligere partner.
- 3 Den 25. november 2019 blev KT anholdt i Polen på grundlag af den eftersøgning, som de norske myndigheder havde udsendt i Schengen-informationssystemet. Efter at være blevet underrettet om hans anholdelse udstedte den norske anklagemyndighed den 27. november 2019 en arrestordre (herefter »arrestordren af 27. november 2019«) på grundlag af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge (herefter »aftalen om procedurerne for overgivelse«). Ved dom af 15. januar 2020 afsagt i sagen om fuldbyrdelse af arrestordren afslog den regionale domstol i Warszawa (Polen) at overgive KT.
- 4 Den regionale domstol i Warszawa begrundede afslaget med henvisning til artikel 1, stk. 3, i aftalen om procedurerne for overgivelse, som henviser til artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Retten anså det for at være bevist, at KT og hans tidligere partner gennem længere tid havde været i konflikt om forældremyndigheden over deres to fælles børn, og at bulgarske domstole i sagerne mellem de to tidligere partnere havde truffet afgørelser, som overdrog KT

forældremyndigheden i Bulgarien. Den regionale domstol i Warszawa fandt, at en eventuel overgivelse af KT til de norske myndigheder ville indebære en tilsidesættelse af artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, for det første fordi KT's tidligere partner afsonede en frihedsstraf, som hun var blevet idømt i straffesagen i Norge, og for det andet fordi KT efter sin overgivelse ville skulle varetægtsfængsles; dette ville gøre det nødvendigt at anbringe børnene i pleje hos en plejefamilie, hvilket ville indebære endelig afbrydelse af hans forbindelse med dem. Ifølge retten kunne de norske myndigheder, selv hvis overgivelsen af KT til disse myndigheder ikke fandt sted, gøre brug af andre former for folkeretligt samarbejde med Bulgarien med henblik på den retsforfølgning, som de gennemførte.

- 5 Anklagemyndigheden iværksatte appel af dommen afsagt af den regionale domstol i Warszawa, hvorved overgivelsen af KT var blevet afslået, ved appeldomstolen i Warszawa, som ved dom af 24. februar 2020 forkastede appellen. Ved afgørelse af 6. marts 2020 ophævede den regionale domstol i Warszawa de restriktive foranstaltninger, der var truffet i forbindelse med den sag, der var afsluttet i Polen.
- 6 Den 10. marts 2020 blev KT ved sin hjemkomst til Bulgarien atter anholdt på grundlag af den eftersøgning, der var registreret i Schengen-informationssystemet. Efter at de bulgarske myndigheder havde underrettet de norske myndigheder om anholdelsen, udstedte den regionale anklagemyndighed i Hordaland (Norge) arrestordren af 12. marts 2020. Ved denne arrestordre blev der anmodet om overgivelse af KT med henblik på gennemførelsen af den samme straffesag i Norge, med henblik på hvilken allerede arrestordren af 27. november 2019, som Polen modtog, og som den regionale domstol i Warszawa afslog at fuldbyrde, var blevet udstedt.
- 7 Den 19. marts 2020 blev foranstaltningen »meldepligt«, som pålagde ham ikke at forlade sin bopæl uden tilladelse fra den relevante myndighed, truffet over for KT. Desuden blev der udstedt et forbud over for ham mod udrejse af Republikken Bulgarien. De norske myndigheder underrettede den forelæggende ret om, at sagen mod KT på grund af sundhedskrisen forårsaget af Covid-19 tidligst ville blive behandlet ved retten i første instans i Bergen i oktober 2020, og at det derfor ikke var påkrævet at overgive ham til Norge før september 2020. Desuden blev sagen ved den forelæggende ret forsinket, fordi KT i perioden fra april til juni 2020 flere gange opsøgte sundhedsfaciliteter for at lade sig behandle. I en retsmedicinsk udtalelse, som blev tilføjet sagen i oktober 2020, blev det konstateret, at hans helbredstilstand var alvorligt forværret og truet af et nyt tromboembolisk akuttillfælde (trombosedannelse, som kan medføre tilstopning af et blodkar), og at han dermed tilhørte gruppen med den højeste risiko ved en eventuel smitte med Covid-19. Eftersom hans helbredstilstand var til hinder for en rejse fra Sjumen – hvor han opholdt sig – til Sofia, deltog KT i de to retsforhandlinger ved den forelæggende ret, som fandt sted i december 2020 og i februar 2021, gennem en videokonferenceforbindelse.

Kort fremstilling af begrundelsen for den præjudicielle forelæggelse

- 8 Det er den forelæggende rets opfattelse, at en fortolkning af de EU-retlige forskrifter, som er anført i de præjudicielle spørgsmål, er nødvendig med henblik på afgørelsen af hovedsagen. Den ønsker oplyst, om der i henhold til disse forskrifter foreligger forhold, som er til hinder for fuldbyrdelsen af arrestordren af 12. marts 2020, og som fremgår af afslaget på fuldbyrdelse af arrestordren af 27. november 2019, som blev udstedt af den samme myndighed mod den samme person med henblik på dennes overgivelse med henblik på gennemførelsen af den samme straffesag.
- 9 I henhold til artikel 1, stk. 3, i aftalen om procedurerne for overgivelse skal de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i den europæiske menneskerettighedskonvention, eller – hvis fuldbyrdelsen foretages af en judiciel myndighed i en medlemsstat, principperne i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union – respekteres. På dette grundlag afslog den regionale domstol i Warszawa fuldbyrdelsen af arrestordren af 27. november 2019 med henvisning til en mulig tilsidesættelse af retten til familieliv som omhandlet i menneskerettighedskonventionens artikel 8. Den forelæggende ret henviser til, at de faktiske omstændigheder, der medførte anvendelsen af [menneskerettighedskonventionens] artikel 8, fortsat gør sig gældende på tidspunktet for anmodningen om præjudiciel afgørelse, eftersom KT i Bulgarien bor med sine to børn, som blev født, mens han levede sammen med sin tidligere partner.
- 10 Det er den forelæggende rets opfattelse, at Domstolens praksis vedrørende fortolkningen af Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EUT 2002, L 190, s. 1, herefter »rammeafgørelse 2002/584«) kan gælde analogt for fortolkningen af aftalen om procedurerne for overgivelse, eftersom sidstnævnte er en del af EU-retten (jf. i denne retning dom af 2.4.2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, præmis 49), og eftersom bestemmelserne i aftalen om procedurerne for overgivelse desuden ligner de tilsvarende bestemmelser i rammeafgørelse 2002/584 meget (dom af 2.4.2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, præmis 74).
- 11 Således fastslog Domstolen i dom af 25. juli 2018, AY (C-268/2017, EU:C:2018:602), at intet er til hinder for udstedelsen af flere europæiske arrestordrer mod den samme person i den samme straffesag. Det er imidlertid den forelæggende rets opfattelse, at de faktiske omstændigheder og de retlige argumenter i den sag, hvor den anførte dom blev afsagt, og i hovedsagen er forskellige. I den situation, som sag C-268/2017 vedrørte, blev den første europæiske arrestordre udstedt i forbindelse med efterforskningen, mens den anden blev udstedt med henblik på gennemførelsen af sagen mod den eftersøgte person. Derimod blev begge arrestordrer i hovedsagen (af 27.11.2019 og af 12.3.2020) udstedt i den samme fase af sagen, nemlig i den retslige fase, efter at anklageskriftet i juli 2019 var blevet indgivet ved retten i første instans i Bergen.

- 12 Desuden henviser Domstolen i dom af 25. juli 2018, AY (C-268/2017, EU:C:2018:602), til artikel 1, stk. 2, i rammeafgørelse 2002/584, som forpligter medlemsstaterne til at fuldbyrde enhver europæisk arrestordre, som de modtager. Den forelæggende ret fastholder dog, at aftalen om procedurerne for overgivelse ikke indebærer en sådan pligt for de kontraherende stater. Under disse omstændigheder opstår det spørgsmål, om det kan lægges til grund, at en sådan forpligtelse påhviler de kontraherende stater.
- 13 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om en afgørelse truffet af en domstol i en medlemsstat med henvisning til stk. 3 i den anførte artikel 1 [i aftalen] sammenholdt med artikel 6 TEU og menneskerettighedskonventionens artikel 8 om afslag på fuldbyrdelse af en arrestordre i henhold til aftalens artikel 1, stk. 2, er bindende for de øvrige medlemsstater og for Norge og Island som følge af deres gensidige forpligtelser i henhold til denne aftale. Den forelæggende ret henviser til, at afslaget på fuldbyrdelse af arrestordren af 27. november 2019 fra den regionale domstol i Warszawa blev begrundet med henvisning til principper, som er fælles for alle medlemsstater og fastsat i artikel 6 TEU og i menneskerettighedskonventionen.
- 14 Den forelæggende ret udleder af disse overvejelser navnlig det spørgsmål, om det er lovligt, at en domstol i en medlemsstat træffer en ny materiel afgørelse, som er udløst af en efterfølgende arrestordre udstedt på grundlag af aftalen om procedurerne for overgivelse, om et afslag på overgivelse af en eftersøgt person, som allerede er givet af en domstol i en anden medlemsstat, såfremt dette afslag er baseret på principper, som er bindende for alle EU-medlemsstaterne, som i henhold til artikel 67, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde udgør et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.
- 15 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at besvarelsen af dette spørgsmål er væsentligt med henblik på at afklare, om en person, som er eftersøgt ved en arrestordre udstedt på grundlag af aftalen om procedurerne for overgivelse, kan gøre brug af sin ret til fri bevægelighed i henhold til artikel 21, stk. 1, TEUF, sin ret til frihed og sikkerhed i henhold til artikel 6 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og af sin ret til fri bevægelighed i henhold til chartrets artikel 45, efter at en domstol i en medlemsstat har afslået fuldbyrdelse af den pågældende arrestordre. Dette er situationen i hovedsagen, idet KT efter afslaget på fuldbyrdelse af arrestordren af 27. november 2019 fra den regionale domstol i Warszawa gjorde brug af sin ret til fri bevægelighed og vendte tilbage til Bulgarien, hvor han atter blev anholdt, og denne anden anholdelse medførte udstedelsen af arrestordren af 12. marts 2020.
- 16 Vedrørende anmodningen om gennemførelse af en hasteprocedure i henhold til artikel 107 i Domstolens procesreglement henviser den forelæggende ret til, at anmodningen om præjudiciel afgørelse rejser spørgsmål om afsnit V i tredje del af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Den forelæggende ret fastholder, at de frister, der er fastsat i artikel 20 i aftalen om procedurerne for overgivelse, ikke er blevet overholdt. Dette skyldes både det forhold, at det vil

være umuligt at behandle sagen mod KT før oktober 2020, som de norske myndigheder udtrykkeligt har oplyst, og forværringen af KT's helbredstilstand. På tidspunktet for indgivelsen af anmodningen om præjudiciel afgørelse gør disse forhindringer sig ikke længere gældende.

- 17 Den forelæggende ret henviser til, at KT ganske vist ikke er fængslet, men at hans ret til fri bevægelighed alligevel er begrænset ved foranstaltningen »meldepligt«, som han er pålagt. Desuden er der udstedt et forbud over for ham mod udrejse af Republikken Bulgarien. Det er den forelæggende rets opfattelse, at de anførte omstændigheder, herunder KT's forværrede helbredstilstand, begrundes nødvendigheden af at hastebehandle sagen.

ARBEJDSDOKUMENT